

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 313
§ 415

02.08.2021
27.09.2021

Selvitys asiantuntijalausuntojen kuluista

527/05.052/2020

KH § 313

Selostus:

Kaupunginhallitus on 31.5.2021 § 226, selvitys kaupunginjohtajan luottamuksen arviointiprosessista, kohdalla päättänyt muun ohella, että *"Lisäksi asiaan liittyvät lakiasiantuntijoiden kulut kaikkien osapuolten osalta tulee selvittää ja tuoda kaupungin hallituksen päätettäväksi."*

Kaupunginhallitus on 18.1.2021 § 6, Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen alaisten toimielinten määrärahojen ja tasetilien hyväksyjät vuonna 2021, päätöksellään hyväksynyt viranhaltijat, jotka oikeutetaan hyväksymään käyttötalousmäärärahoihin sisältyviä menoja, tuloslaskelmaosan tilit, investointi- ja tasetilit. Tällä perusteella kaupunginhallituksella ei ole toimivaltaa hyväksyä käyttötalousmäärärahoihin liittyviä menoja. Hallintojohtaja-kaupunginlakimies hyväksyy kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston menokohtiin liittyviä menoja.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on tilannut asiaan liittyen asiantuntijalausunnon. Tämän osalta kulut ovat 2332,44 euroa sis. alv. Perusteena asiantuntijalausunnon pyytämiseksi on ollut se, että kaupunginhallitukselle valmistelevat viranhaltijat, mukaan lukien hallintojohtaja-kaupunginlakimies ovat olleet esteellisiä asian valmistelussa ja asian käsittelyssä. Näin ollen asia on pitänyt valmistella ja käsitellä puheenjohtajan selostuksesta. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on pyytänyt ulkopuolisen asiantuntijan lausunnon kirjelmässä kaupunginjohtajaan kohdistettujen väitteiden ja menettelyn vuoksi. Lausuntopyyntö ei ole kohdistunut hänen omaan toimintaansa. Lausunnossa todetaan, että "Vastauksena kysymykseesi siitä, onko Laine kaupunginjohtajana menetellyt häneen muistiossa kohdistettujen moitteiden osalta lainvastaisesti tai muutoin niin, että hänet juridisen arvioinnin perusteella voitaisiin erottaa, totean, että asiakirja-aineiston valossa tällaisesta ei ole näyttöä. Laine ei näytä myöskään toimineen sen enempää kaupunginhallituksen kuin kaupunginvaltuustonkaan päätösten vastaisesti. Mitään sellaistaakaan, minkä perusteella hänen voitaisiin katsoa toimineen kuntalain tai Savonlinnan kaupungin hallintosäännön vastaisesti ei myöskään asiakirjojen perusteella ole." Asiantuntijalausunnon pyytäminen on ollut tarpeen ulkopuoliselta ja riippumattomalta asiantuntijalta asian luonteen ja kaupunginjohtajaa kohtaa esitettyjen väitteiden selvittämisen vuoksi.

Asiantuntijalausuntoa tukee myös tilintarkastuskertomuksessa todettu johtopäätös, että kaupunginhallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Hallintosäännön 11 luvun 75 §:n mukaan hallintojohtaja-kaupunginlakimies vastaa kaupungin toiminnan lainmukaisuudesta. Hallintosäännön 12 luvun 76 §:n antaa hankintavaltuuden palveluhankintoihin. Hallintosäännön antaman valtuutuksen perusteella hallintojohtaja-kaupunginlakimies on pyytänyt kaksi asiantuntijalausuntoa yhteensä 6200 euroa. Lausunnot on pyydetty pelkästään päätöksentekoprosessista eikä sen asian sisällöstä. Asian selvittämiseksi on ollut tarpeellista pyytää lausunnot ulkopuoliselta puolueettomalta ja riippumattomalta asiantuntijalta. Hallintojohtaja-kaupunginlakimies ei ole ollut esteellinen asiaan, joka koskee pelkästään päätöksentekomenettelyä eikä asian sisältöä.

Hallintojohtaja-kaupunginlakimies on toiminut hänelle hallintosäännössä annetun toimivallan nojalla ja siten kaupunginhallituksella ei ole toimivaltaa laskujen suhteen. Hallintojohtaja-kaupunginlakimiehen pyytämässä asiantuntijalausunnoissa on otettu kantaa kaupunginhallituksen puheenjohtajan toimintaa yleisesti ja näiden lausuntojen mukaisesti puheenjohtaja ei ole toiminut virheellisesti tähän asiaan liittyen. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on työnantajan edustajan ominaisuudessa pyytänyt lausunnon kaupunginjohtajan toiminnasta. Näin ollen tätä laskua voidaan pitää hyväksyttävänä.

Toimeksisaajalta saadun suullisen tiedon mukaan [REDACTED] [REDACTED] ovat tilanneet toimeksiannon.

Tämä toimeksianto on tilattu yksityishenkilöinä eikä kaupungin edustajina asiaan liittyen asiantuntijalausunnon. Kyse ei ole ollut luottamustehtävän hoitamisesta vaan heidän oman toimintansa arvioinnista. He ovat pyytäneet lausunnon tukemaan heidän antamia selityksiä kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus ei ole heitä pyytänyt tilaamaan tai toimittamaan asiantuntijalausuntoa tehdessään päätöstä selityksen pyytämisestä. Kaupunki ei ole lausuntoa tilannut osaksi valmisteluaineistoa. Lausunto on toimitettu heidän toimestaan kaupungille osana selityksiä. Kaupungille on toimitettu lasku yhteismäärältään 8 990,00 euroa sis. alv. Kaupunki ei ole edellä mainituilla perusteilla velvollinen korvaamaan kuluja asiantuntijalausunnon osalta, koska sitä ei ole kaupungin toimesta tilattu vaan lausunnon ovat tilanneet em. henkilöt yksityishenkilöinä.

Kaupunginjohtajan ollessa esteellinen asian esittelee hallintojohtaja-kaupunginlakimies.

(Valmistelu: hallintojohtaja-kaupunginlakimies Aki Rasimus, puh 044-4174041)

Vs. kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus merkitsee selvityksen tiedoksi ja toteaa, että kaupunginhallituksen päätöksen 18.1.2021 § 6 mukaisesti sillä ei ole toimivaltaa hyväksyä käyttötalousmäärärahoihin liittyviä menoja.

Käsittely:

Esteellisinä ja kokouksesta poistuivat Eija Stenberg, Ari Silvennoinen, Anja Backman ja Janne Laine (HallL 28 § 1 m. 1 k).

Kaupunginhallituksen varajäsen Karri Tahvanainen teki esittelijä esityksestä poikkeavan esityksen:

Kuntalain 35, 42 ja 43 §§:n mukaisesti ja laillisin perustein on tehty esitys kaupunginjohtajan luottamuksen arvioimisesta ja viimekädessä tilapäisen toimikunnan asettamisesta arvioimaan asiaa.

Tilapäisen toimikunnan asettamista valtuusto ei äänestyspäätöksellään hyväksynyt ja asia saatiin päätökseen.

Asia sai uuden käänteen, kun kaupunginlakimies-hallintojohtaja oli pyytänyt hallituksen jäsenten Eija Stenberg, Anja Backman, Ari Silvennoinen, Sanna Metsälä, Seija Puputti ja Lauri Kosonen toiminnasta asiassa asiantuntijalausunnon, jossa vahvasti nostettiin epäily kaupunginhallituksen jäsenten syyllistymisestä virka-aseman väärinkäyttöön asian käsittelyssä ja pyydettiin tästä selvitykset asiantuntijaselvityksen johdosta.

Näissä vastineissa nousi vahvasti esiin epäilykset kaupunginhallituksen puheenjohtajan toiminnan lainmukaisuudesta, samoin kuin kaupunginlakimies-hallintojohtajan esteellisyydestä sekä puolueettoman ja tasapuolisen toiminnan vastaisesti toimimisesta. Vastineissa kumottiin myös kaikki epäilykset virka-aseman väärinkäytöstä näiden osalta, joilta aiemmin vaadittiin selityksiä. Viimekädessä kaupunginhallitus poisti päätöksen, jossa oli pyydetty selitykset ja asiaosaisten kaupunginhallituksen jäsenten toiminta saatettu epäilyksen alaiseksi virka-aseman väärinkäytön suhteen.

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen puheenjohtaja on pyytänyt asianajaja Antti Vainiolta lausunnon kaupunginjohtajan toimien laillisuudesta ja asiaa valmistelleiden viranhaltijoiden esteellisyydestä.

Lisäksi kustannuksia on aiheuttanut kaupungille em. prof Viljakaiselta pyydetty arvio kaupunginhallituksen jäsenten toimien lainmukaisuudesta ja vastine mm. Anja Backmanin tekemään selitykseen.

Prosessin aikana kävi selväksi, että valmistelleet viranhaltijat eivät toimineet kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 17 §:n mukaisesti tasapuolisesti ja puolueettomasti, vaan asettuivat kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan asiamiehiksi.

Näin ollen päätöksenteossa oikeudenmukaisen lopputuloksen aikaan saamiseksi on ollut luonnollista, että asian selvitykseen on tarvittu lainopillista apua, josta luonnollisesti aiheutui kustannuksia. Kaupunginhallituksen jäsenenä virkavastuulla toimivan henkilön oikeusturvan ja kaupunginhallituksen toimintakyvyn mahdollistamiseksi tulisi huolehtia siitä, ettei synny tällaista tilannetta, jossa oikeus lainopilliseen apuun pyritään riistämään, varsinkin kun kaupungin virkamies toimillaan on aiheuttanut tarpeen oikeusavulle. Kuntaliiton asiantuntijoiden lausuntoihin aiemmissa tapauksissa kaupunginlakimies-hallintojohtaja on suhtautunut ylimalkaisesti silloin kun se on ollut kaupunginhallituksen jäsenen hankkimaa, eikä Kuntaliiton apu tässä tapauksessa ollut varteenotettava vaihtoehto. Tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden näkökulmasta, kun kaupunki on joutunut maksamaan kaupunginlakimies-hallintojohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan pyytämien selvitysten kustannukset, jotka viimekädessä kaikki kaupunginhallituksen poistopäätöksen jälkeen arvioiden olivat tarpeettomia ja perusteettomia, on kohtuullista, oikeudenmukaista, että myös kaikilta osin lakipalvelut maksetaan kaupungin toimesta. Koko prosessia arvioiden Eija Stenberg, Anja Backman, Ari Silvennoinen, Sanna Metsälä, Seija Puputti ja Lauri Kosonen ovat aiheettomasti tulleet saatetuksi epäilyksen alaiseksi virka-aseman oikeellisen käytön suhteen kaupunginlakimies-hallintojohtajan toimesta, joten tässä mielessä kaupungilla on myös vahingonkorvauslain mukaan korvausvelvollisuus viranhaltijan virheellisten toimien johdosta. Kun kysymyksessä on lakimies, niin tässä tapauksessa ei voi puhua vahingosta, vaan toimeen ryhtyminen on ollut tarkoituksellista. Mitä sitten tulee kaupunginhallituksen toimivaltaan, niin kuntalain 38 §:n mukaisesti kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Kaupunginhallituksella on toimivalta päättää kaupunginhallituksen toiminnan laillisuuden varmistamiseksi oikeudellisen avun käytöstä päättää maksaa oikeudellisen avun osalta siinä missä kaupunginhallituksen puheenjohtajankin tilaamasta toimesta on maksettu. Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ei ole toimivaltaa toimia yksin, vaan hän on toimivaltainen osana kaupunginhallitusta. Näin ollen on oikein ja kohtuullista sekä perusteltua, että kaupunki maksaa laskun.

Lisäksi Savonlinnan kaupungin lakimies-hallintojohtaja on esteellinen valmistelemaan ja esittelemään asian. Hänen toimensa Savonlinnan kaupunginlakimiehenä tulee tutkia perusteellisesti ja selvityksen ajaksi hänet tulee pidättää virastaan.

Yllä mainituin perustein esitän, että kaupunginhallitus päättää kaupungin maksavan kaupungille toimitetun laskun asiantuntijalausunnosta, yhteismäärältään 8990,00 euroa sis. alv."

Olli-Pekka Kristiansson teki seuraavan muutosesityksen:

"Asian Uudelleen valmistelu.

Lisätään puuttuvat liitteet, selvitetään kuka on tilannut lausunnot ja poistetaan ylimääräiset nimet lausuntojen tilaajista, selvitetään ulkopuoliselta taholta onko toimittu asiaan liittyvien lakipalveluiden hankinnoissa lakien ja asetusten mukaisesti. Onko ollut hankintalupa. Tulisiko tähän liittyen tasapuolisen kohtelun vuoksi myös muiden asianomaisten lakipalvelut maksaa."

Puheenjohtaja totesi, että Karri Tahvanaisen ja Olli-Pekka Kristianssonin esitykset raukesivat kannattamattomana.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Toimenpiteet: Hallintojohtaja-kaupunginlakimies

Karri Tahvanainen jätti päätökseen eriävän mielipiteensä.

KH § 415

Selostus: 2.8.2021 kokouksen jälkeen pykälän 313 selostusosassa manitusta luottamushenkilöiden antamasta toimeksiannosta on tullut lisäselvitystä.

Tämän mukaan Eija Stenberg, Anja Backman, Sanna Metsälä, Seija Puputti, Lauri Kosonen ja Ari Silvennoinen olivat alun peri toimeksiantajia. Anja Backman jäi toimeksiannosta myöhemmässä vaiheessa pois.

Pykälän 313 selostusosaa tulee korjata lisäselvityksen mukaisesti.

(Valmistelu: hallintojohtaja-kaupunginlakimies Aki Rasimus, puh 044-4174041)

Kaupunginjohtajan sij. esitys:

Kaupunginhallitus merkitsee 2.8.2021 pykälän 313 selostusosaan merkityn lisäselvityksen tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja Janne Laine, kaupunginhallituksen II vpj Sanna Metsälä, kaupunginvaltuuston I vpj Eija Stenberg ja kaupunginvaltuuston II vpj Seija Puputti olivat poistuneet kokouksesta eivätkä osallistuneet tämän asian käsittelyyn.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.